

प्रसाद चौगुले (Deputy Collector)
(State Rank 1)

यांचे मार्गदर्शन
काही महत्वाचे मुद्दे

- १) ही परिक्षा **Trial and error method** वापरण्यासाठी नाही
"तुमची एक पुर्व परिक्षा गेली तर जीवनातील अडीच वर्ष जाणार आहेत त्यामुळे वर्ष भराचा व्यवस्थित नियोजन आखून त्याची अंमल बजावणी करा".
- २) *Be mains ready before prelims –*
मुख्य परिक्षा चा ६० ते ७० टक्के अभ्यासक्रम पुर्व परिक्षे आधी पुर्ण करा. यामध्ये भूगोल, इतिहास, अर्थशास्त्र, पर्यावरणीय भूगोल या मार्क मिळवण्याच्या विषयावर जास्त लक्ष केंद्रीत करा .
- ३) आयोगाचा अभ्यासक्रम नेहमी जवळ ठेवा आणि रोज एकदा वाचून काढा .
- ४) आयोगाच्या मार्गील प्रश्न पत्रिकांचे **Analysis** करा .
Analysis म्हणजे कोणत्या **Area** वर किती **question** आलेले आहेत आणि त्याला आपण किती **time** दिला पाहिजे .
- ५) ***Minimum Content Maximum Revision -Success Mantra***
- ६) जास्तीत जास्त प्रश्नांचा सराव करा . प्रश्न शक्यतो आयोगाच्या परिक्षेतील असावेत (राज्यसेवा मुख्य परिक्षा, **Combine exam** वनसेवा मुख्य परीक्षा) यांचे देखील पेपर पहा .
- ७ . पुस्तके वाचून पुर्ण करण्यापेक्षा अभ्यासक्रम चा प्रत्येक **point** कसा पुर्ण होईल यावर भर द्या .

- ८ . **notes** काढण्याची घाई करूनका , ३-४ **reading** नंबरच नोटस काढा .
नोटस शक्यतो जो **confusing part** वाटतो त्यवरील असाव्या .
- ९ . **Internet** चा वापर मर्यादित वापर करा (e.g.wikipedia,Governemnt
च्या **website** इ . **mains** साठी उपयोगी)
- १० . अभ्यास करताना १०० टक्के **focus** करा .किती वेळ अभ्यास करता यापेक्षा
Quality of Study वर भर द्या
- ११ . *Time is more valuable than money .*

Prelims Book List **(General Studies) Paper I**

१) इतिहास :

- प्राचीन इतिहासावर पुर्व परिक्षेमध्ये जास्त भर दिला जातो
- Minimum Books वापरून Max Revision कारण
Cost to Benefit ratio कमी आहे

A) प्राचीन इतिहास : ६ वी स्टेट बोर्ड बुक (मराठी) + Lucent GK
(English)

B) मध्ययुगीन इतिहास : ७वी राज्य बोर्ड (मराठी) + Lucent GK (English)

c) आधुनिक भारताचा इतिहास :

- Spectrum : A brief history of Modern India (English)
or
आधुनिक भारताचा इतिहास - गोव्हर आणि वेल्हेकर (मराठी)
or
भारताचा इतिहास - कोळंबे सर (*I Prefer this Short and Sweet*)

२) भुगोल

State Board Books - 7th to 12th Std– Must Read

A) प्राकृतिक भुगोल : (NCERT) Fundamental of Physical Geography (English)
or
भुगोल-सवदी सर (मराठी)

B) भारताचा भुगोल : India Physical Environment– NCERT (English)
or
भुगोल व पर्यावरण - सवादी सर (मराठी)

C) जगाचा भुगोल : 11th std State Board –Must Read
भुगोल व पर्यावरण –सचदी सर (topic wise)

पुर्व परिक्षेला महाराष्ट्राचा भुगोल वर कमी प्रश्न विचारले जातात .

३) POLITY :

Indian Polity –M. laxmikant (English / मराठी) दोन्ही भाषेत उपलब्ध

पंचायत राज - पुर्व परिक्षेसाठी लक्ष्मीकांत मधील पंचायतराज या टॉपीक वर भर दया

४) ECONOMICS :

सामाजिक व आर्थिक विकास - किरण देसले सर
किंवा
अर्थशास्त्र - रंजन कोळंबें सर

अर्थशास्त्र या विषयांसाठी ठराविक अभ्यासक्रम आहे पुर्व परिक्षेनुसार तेवढ्याच भागावर भर दया

५) पर्यावरण -

शंकर आय ए एस - पर्यावरण (इंग्रजी)
किंवा
पर्यावरण - तुषार घोरपडे सर (मराठी)

६) विज्ञान -

पुर्व परिक्षेसाठी सर्वाधिक भर विज्ञान वर दिला जातो

- राज्य बोर्ड अभ्यासक्रम इ . ८ वी तो १० वी (इंग्रजी किंवा मराठी माध्यम)

- सामान्य विज्ञान - डॉ . सचिन भस्के सर (इंग्रजी किंवा मराठी माध्यम)

किंवा

सामान्य विज्ञान - अनिल कोलते सर

७) चालु घडामोडी -

- चालु घडामोडी साठी कमित कमी वाचून जास्तीत जास्त रिव्हिजन करा .

- रोज वर्तमानपत्र वाचा (लोकसत्ता / महाराष्ट्र टाइम्स)
(दिवसातून जास्तीत जास्त 20 min दया)
- **Current Affair Magazine** – परिक्रमा किंवा युनिक बुलेटिन / ज्ञानदिप एक्सप्रेस
- अभिनव इयर बुक (**Revision** साठी उपयोगी)

Paper 2 **CSAT**

- जास्तीत जास्त सराव व रोज सराव हेच **CSAT** मधील यशाचे गमक
- आयोगाचे मागील पेपर व्यवस्थित वेळ लावून सोडवा
- टेस्ट सेरीज चा देखील फायदा होतो .

(किमान २० पेपर सोडव्याचे टारगेट ठेवा)

A) Comprehension :

आयोगाचे मागील पेपर आणि टेस्ट सेरीज चे पेपर

B) अंकगणित :

प्रमोद चौगुले सर (ज्ञानदिप प्रकाशन मराठी)
किंवा
आर एस अग्रवाल - इंग्रजी

B) बुद्धीमत्ता चाचणी :

प्रमोद चौगुले सर (ज्ञानदिप प्रकाशन मराठी)
किंवा
आर एस अग्रवाल - इंग्रजी

मुख्य परिक्षेसाठी
उपयुक्त पुस्तकांची यादी

GENERAL STUDIES - 1

1) इतिहास :

अ) आधुनिक भारताचा इतिहास : कोळचे सर (short and Sweet)

किंवा

आधुनिक भारताचा इतिहास : गोव्हर सर आणि वेल्हेकर (मराठी)

किंवा

Modern History : Spectrum

ब) महाराष्ट्राचा इतिहास : 11th Std Book (मराठी) Must Read

महाराष्ट्राचा इतिहास - गाठाळ सर (OR)

कटारे सर

YCMOU BOOK - HIS310 IMP point च्या नोट्स काढा

क) स्वातंत्रोत्तर भारत : (Important Topic) (GS-II) मध्ये देखील उपयोगी

12th NCERT – India after Independence (English) Must Read

or

स्वातंत्रोत्तर भारत - विपिन चंद्रा (k- Sagar – मराठी Translation)

(topic wise)

2) भूगोल

अ) भारताचा भूगोल

Fundamental of Physical Geography (11th NCERT) english

India Physical environment (English) (11th NCERT)

किंवा

सवदी सर book (Syllabus Wise) मराठी

ब) महाराष्ट्राचा भूगोल

महाराष्ट्राचा भूगोल - सवदी सर

Map Reading वर भर दया

क) पर्यावरणीय भूगोल -

तुषार घोरपडे सर (मराठी)

किंवा

Shankar IAS (English) Topic Wise

- **Costal Regulation zone notification** वाचून घ्या .

ड) Remote Sensing

Previous Year question करा

NPTEL च्या PDF English मधून उपलब्ध

इ) Agriculture

- **11th and 12th agri Books (state board) (Syllabus wise)**

- **Arun Katyayan Volume I(Syllabus Wise)**

GENERAL STUDIES - III

- *Internet* चा वापर जस्तीत जास्त करावा

- *factual data* च्या notes काढा

- *Previous year question repeat* होतात

१. **Human Resources Development and human rights - I.P. Singh sir book**

२. मानवी हक्क आणि मानव संयाचन विकास - रंजन कोळंबे सर

३. किरण देसले सर - Development भाग २

४. **India year book** चे syllabus wise reading खूप important आहे .

५. **Ministry of HRD**

- Health and family affairs

- Education

- tribal affairs

- women and child development

- social justice and empowerment.

केंद्र व राज्य शासन दोन्हीच्या website बघून notes काढणे

६. **International organization** च्या Wikipedia pages बघणे

७. **IIT, IIM, AIIMS, UGC, AICTE,** यांचे संकेतस्थळ व Wikipedia pages

बघणे .

GENERAL STUDIES - II

खुप जास्त *Productive paper* तेवढे *Effort* जास्त तेवढा जास्त *score*
येईल

1. **Indian Polity by M.Laxmikant (English)** (मराठी) *(Must read)*
2. **Governance in India (Laxmikant)**
Topic 3 to 8 (Central Administrative, State Administration, District administration, personal administration हा भाग वाचून घ्यावा
३. पंचायत राज - किशोर लवटे सर (मराठी)
४. **Politics in India since Independence -12th NCERT (English)**
५. महत्वाचा पक्षांची चिन्हे व **Wikipedia Pages** बघून घ्या
Election Pocket Book (PDF) बघून घ्या
६. कायदे - **Scoring घटक - (Bare Act)** वाचून घ्या
Tricks करून कलमे लक्षात ठेवा
७. भारतीय संविधान व भारतीय राजकारण - (**unique Part 2** याचे **selective reading**
८. **LBSNAA, SVPNPA, VASHADA, ELECTION COMMISSION OF INDIA**
यांचे **wikipedia pages** व **webiste** बघून घ्या .
९. *India year book - relevant chapters वाचा .*

GENERAL STUDIES - IV

अर्थशास्त्र

१. किरण देसले

Economics part -I (must read)

or

भारतीय अर्थव्यवस्था - रंजन कोळंबे सर

२. महाराष्ट्राचा आर्थिक पाहणी अहवाल

(syllabus wise notes काढणे)

३. **Agri Economy** यासाठी – internet चा वापर करा

४. **YCMOU- Eco 276 book (selective reading)**

विज्ञान व तंत्रज्ञान

१. **Energy, Nuclear Science and space Tecnology**

रंजन कोळंबे सर बुक

+ **current affairs** ची जोड दयावी

-**BARC , Dept of Atomic Energy, ISRO** यांच्या website ,**Wikipedia** pages बघून घ्या

२. **Biotech**

12th biology books - Relevant chapters (English)

or

सचिन भस्के सर

- **Biotechnology (मराठी)**

3. **Computer Technology- previous year question notes.**

4. **Disaster Management- Wikipedia pages notes.**